

Hvør hevur steðga Dalstunlinum?

Henrik Old

Hoyrði í Degi og Viku, at sjónvarpið var á øsingarferð í Dali, tí tunnilsætlan til Dals var steðgað.

Seinastu mongu árin haldi eg meg vera ein av teimum fáu, um ikki tann einasti, sum hevur talað fyri at fáa startað upp eitt tunnilslið, sum kann byrja at bora til smærru bygdirnar so sum Famjin, Dal, Tjørnuvík og Gjógv. Nú lukkaðist so enduliga at fáa sett av eina játtan til hetta endamál. Tí undrist eg eisini yvir, at borgarstjórin í Húsavík í grein lýsir »ætlanin at gera Dalstunnilin er slept«, hvar tey tíðindi so koma frá.

Tá eg læt figgjarlógaruppskotið úr hondum niðan í Løgtingið stóð orðarætt: »Eitt tunnilslið verður skipað, sum eftir ætlan skal bora tunlar til smærru bygdirnar, so sum Famjin, til Dals, Tjørnuvíkar og til Gjáar, so langt játtanin røkkur á hvørjum ári.

Ásannast má, at tað ikki hevur borið til at fingið játtanir til vega til smærru farleiðirnar.

Og besta loysn er mangan at tunnil verður gjørdur.

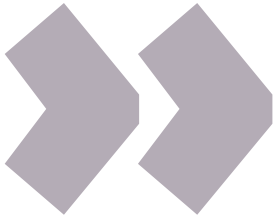
Tað verða játtaðar 7 milliónir krónur til endamálið í 2018«, hesi vóru orðini beinleiðis úr figgjarlógini.

Tá uppskotið um Hvalbiartunnil var sent í tingið, og onki var ásett

um Famjinstunnil, gav eg boð til Landsverk um at byrjast skuldi at bora til Famjins við tunnilsliðnum.

Áðrenn tað vóru ongi boð latin frá mær um, hvar byrjast skuldi at

sum fyri árið í fjør, og 7,5 mio kr. í 2020, við tí fyri eyga at Dalstunnilin skal koma ígjøgnum, tí hann verður helst meira enn dupult so langur sum Famjinstunnilin og væl longri

Umráðandi er, at tá byrjað verður at bora, at tað er væl fyrireikað, og tann útgerð sum skal til, er til staðar, tí tað er ein ávís mótstøða ímóti at gera tunlar á hendan hátt

bora við tunnilsliðnum.

Umráðandi er, at tá byrjað verður at bora, at tað er væl fyrireikað, og tann útgerð sum skal til, er til staðar, tí tað er ein ávís mótstøða ímóti at gera tunlar á hendan hátt.

Sum sagt omanfyri, so er mín meining, at hettar er einasti máti at koma nakran veg, og tað hevur tíðin eisini víst.

Í figgjarlógaruppskotinum, sum eg læt úr hondum síðsta heyst, vóru avsettar 1 mió. kr. til Dals, tað sama

enn Tjørnuvíkartunnilin.

Hettar umframt tað árliku játtan sum tunnilsliðið fær.

Ein tunnil til Famjins verður knappar 900 metrar. So um Dals-tunnilin byrjar í heyst ella til várs aftur, tá øll viðurskiftir eru komin upp á pláss, man fara at ganga, tá man nú er so nær við.

Játtanarkarmarnir eins skroyypuligir sum bústovnar hjá tí almenna

Um Búskaparráðið hevur rætt í sínum metingum, kunnu vit vanta enn eina sosialistiska skatta- og avgjaldsøði frá samgonguni longu í heyst. Tað verður fráboðað í Játtar-kørmunum hjá landsstýrinum.

Jørgen Niclasen, formaður Fólkafloksins

Kristina Háfoss, landsstýrkvinnu, hevur lagt játtanarkarmarfyri 2019 fyri Løgtingið. Útreiðslurnar sleppa at vaksa ótolmaðar og

fyri at fáa rúm fyri teimum, hevur Háfoss mett ovurstóran búskaparvøkstur og harvið øðiliga inntøkuøking hjá landskassanum. Búskaparráðið sigur at búskaparvøksturin er steðgaður, men tað leggur landsstýrið líkað í, tí útreiðslurnar eru jú vørumerkið hjá samgonguni.

Búskapurin eigur at byggja á tryggja grund, men vinstrahallu flokkarnir, Framsókn, Javnaðar-

flokkurin og Tjóðveldi hava bygt eitt búskaparligt korthús. Vakurt og lovandi, men bert eitt lot ímóti og tað fellur.

Um metingarnar hjá Búskaparráðum eru rættar, so verður hall á figgjarlógini fyri næsta ár. Í Játtanarkørmunum hjá landsstýrinum veður fráboðað, at um inntøku-metingarnar hjá Háfoss ikki halda, so verða onnur inntøkuátøk framd.

Heldur enn at steðga útreiðslugildinum, ætlar landsstýrið koma við nýggjari skatta- og avgjaldsøði á føroysku familjurnar og vinnuna.

Móðurmálsdagur – málið skal vera livandi og røkka víða

Kristianna Winther Poulsen, tingkvinna fyri Javnaðarflokkkin

Í dag er móðurmálsdagur. Dagurin, sum verður hildin á føðingardegnum hjá V. U. Hammershaimb, er eitt høvi at minnast til, at móðurmál okkara skal brúkast, njótast, mennast og mýkjast. Vit eiga øll okkara móðurmál, og vit skulu kunna brúka tað at orða okkara tilveru og okkara lív á øllum økjum og í øllum støðum, tí annars er málið ikki nóg livandi og nóg rúmligt.

Tað formliga

Vit hava eitt málráð, ið hevur sum endamál at røkja, menna og verja føroyska málið, at vegleiða, ráðgeva og gera niðurstøður í málspurningum og at áseta føroyska stavseting. Áltíð Mál-mørk frá 2007 er grundleggjandi arbeiðsskjal hjá Málráðnum, hvørs virksemi er ásett í løgtingslóg frá 2012.

Í 2017 varð móðurmálsdagurin hildin í Løkshøll, har yrkismál var á skránni, og har vóru nógvar áhuga-verdar framløgur um yrkismál í eitt nú roknibókum og í gransking. Árið fyri var móðurmálsdagurin í Nýggjustovu í Havn, og evnið var filmur og føroyska málið.

Uppá tross

At verja føroyska málið er partur av endamálinum hjá Málráðnum. Eri sjálv ikki heilt so sannførd um, at føroyskt í dag hevur so nógva verju fyri neyðini, men soleiðis hevur ikki altíð verið. Í 20. øld var okkara móðurmál eitt politiskt stríðsmál, sum serliga snúði seg um status ella um, hvørja støðu føroyskt skuldi hava í mun til danskt.

Í 1912 samtykti løgtingið eina lóg fyri føroyska skúlan, og sambært hesi lóg skuldi øll undirvísing vera á donskum, meðan føroyskt bert var eitt hjálparmál. Í tíðarskeiðnum 1918 til 1923 samtykti løgtingið seks ferðir at gera føroyskt til undirvísingarmál í øllum lærugreinum, men hetta góðtók danska stjórnin ikki.

Í 1925 var eitt fleirtal á Føroya løgtingi ímóti ynskinum úr Danmark um, at føroyskt skuldi verða undirvísingarmál í skúlanum. Tað var Nina Bang, ministari í undirvísingarmálum, sum gav boð um eina broyting, so at føroyskt bleiv undirvísingarmál, tó at undirvísingin í lærugreinum sum søgu og landafrøði framhaldandi skuldi vera á donskum.

Í 1936 atkvøddi Sambandsflokkurin ímóti einum uppskoti um, at føroyskt skuldi gerast til undirvísingarmálið í fólkháskúlanum. Men síðan 1938 hava lærarar kunnað valt, um tey vildu undirvísa á føroyskum ella á donskum, og í dag kunnu vit als ikki ímynda okkum nakað annað enn, at undirvísingin fer fram á føroyskum.

Skal røkka á øllum økjum

Nú er tað ein sjálfvfylgja, at vit tosa og skriva føroyskt á øllum samfelagsøkjum. Og okkara móðurmál er livandi, ikki minst í okkara mentan og list. Vit lesa søgur og yrkingar, hoyra tónleik og ganga til sjónleik á føroyskum. Seinastu árin hava vit sæð fleiri og fleiri føroyskar filmir á stóra filmsløriftinum, og nú um dagarnar kunnu vit eisini hoyra operu, framfórda á okkara móðurmáli.

Sjálv eri eg fjeppa og stórforbrúkari av móðurmálinum, bæði í talu og í skrift. Men eg eri eisini tilvitað um tær nógvu avbjóðingarar, sum eru, bæði í mun til status og í mun til innihald ella korpus.

Stavsetingin kundi verið betri, hoyri eg lærarar siga. Vit hava als ikki nóg nógv undirvísingartilfar á føroyskum. Fagri nýggi veruleikin, har stórir partur av samdøggrinum fer fram á telduni og á netinum, gevur okkara børnum og ungum atgongd til ein ensktmæltan heim, higar føroyskt ikki røkkur. Hvørjar avleiðingar hevur hetta fyri okkara málnýtslu? Og nógv menniskju bígva nú í Føroyum, sum hava eitt annað móðurmál enn føroyskt. Tey skulu eisini takast við í okkara málsliga veruleika.

Føroyskt er livandi, hevur tað gott, og er komið fyri at vera. Men máldeyði er ikki nakað ókent fyrbrigdi, og vit skulu sanniliga ansa eftir, at málið verður ment, soleiðis at tað ber til at seta orð á allar teir veruleikar og á allar tær støður, sum vit menniskju liva í í dag.

Ynski øllum ein góðan móðurmálsdag.

Á móðurmálsdegnum tann 25. mars 2018,